

บันทึก

เรื่อง ฐานะและสิทธิพิเศษของโรงพิมพ์การศาสนา

กรมพาณิชย์สัมพันธ์ได้มีหนังสือ ที่ พณ ๐๖๐๒/๓๒๖๐ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๒๙ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ด้วยกรมพาณิชย์สัมพันธ์จะพิจารณาจ้างโรงพิมพ์การศาสนาซึ่งได้รับสิทธิพิเศษตามหนังสือของกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๑๔/๔๙๔๔๕ ลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๒๘ ให้ทำการพิมพ์เอกสารและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ แต่เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ในการจัดหาพัสดุได้มีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องนี้ว่า สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายกองที่ ๕) ได้พิจารณาและวินิจฉัยแล้วว่า โรงพิมพ์การศาสนาไม่ใช่ส่วนราชการในสังกัดกรมการศาสนา และไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายใดที่กำหนดให้โรงพิมพ์การศาสนาเป็นส่วนราชการที่มีฐานะเป็นทบวงการเมืองแต่อย่างใด ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ถึงกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สร.๐๒๐๓/๔๖๒๔ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๑๘ จึงไม่อาจดำเนินการจ้างโดยวิธีกรณีพิเศษตามหนังสือของกระทรวงการคลังดังกล่าวได้

กรมพาณิชย์สัมพันธ์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ในการจัดหาพัสดุนั้นเจ้าหน้าที่จะต้องระมัดระวังและดำเนินการจัดหาให้ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่ใช้บังคับอยู่โดยเคร่งครัด เมื่อเกิดกรณีข้างต้นจึงทำให้เกิดการสับสนในการปฏิบัติงาน เนื่องจากเรื่องนี้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยมีคำวินิจฉัยไว้แล้ว และมีปัญหาในทางปฏิบัติตามหนังสือของกระทรวงการคลังซึ่งอาจจะขัดหรือแย้งกับคำวินิจฉัยของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าวเพื่อความกระจ่างชัดในเรื่องนี้ กรมพาณิชย์สัมพันธ์จึงขอหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาดังต่อไปนี้

๑. โรงพิมพ์การศาสนาซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาแล้วว่าไม่ใช่ส่วนราชการในสังกัดกรมการศาสนา จะถือว่าเป็นโรงพิมพ์ที่อยู่ในความควบคุมของกรมการศาสนาหรือกระทรวงศึกษาธิการตามมติคณะรัฐมนตรีดังที่กระทรวงการคลังพิจารณาตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เวียนกระทรวงทบวงกรม ที่ นร ๐๒๐๓/ว.๑๒๓ ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๒๘ หรือไม่

๒. กระทรวงการคลังโดยคณะกรรมการพิจารณาสิทธิพิเศษของหน่วยงานและรัฐวิสาหกิจจะพิจารณากำหนดให้โรงพิมพ์การศาสนาได้รับสิทธิพิเศษตามมติคณะรัฐมนตรีตามหนังสือกระทรวงการคลังถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ กค ๐๕๑๔/๓๐๑๒๗ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๒๘ ได้หรือไม่ และจะเป็นการขัดต่อคำวินิจฉัยของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าวหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว และได้ฟังคำชี้แจงของผู้แทนกรมพาณิชย์สัมพันธ์ ผู้แทนกระทรวงการคลัง

(กรมบัญชีกลาง) ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมการศาสนา) และผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) แล้ว มีความเห็นดังต่อไปนี้

สำหรับปัญหาประการที่หนึ่งที่ว่า โรงพิมพ์การศาสนาซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาแล้วว่า ไม่ใช่ส่วนราชการในสังกัดกรมการศาสนา จะถือว่าเป็นโรงพิมพ์ที่อยู่ในความควบคุมของกรมการศาสนาหรือกระทรวงศึกษาธิการหรือไม่ นั้น มาตรา ๔๐ วรรคสอง^๑ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ บัญญัติว่า การดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติกลางให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมการศาสนา และข้อ ๑๗^๒ แห่งระเบียบกรมการศาสนา ว่าด้วยการบริหารโรงพิมพ์การศาสนา พ.ศ. ๒๕๒๕ กำหนดให้ทรัพย์สินและการเงินของโรงพิมพ์การศาสนาเป็นส่วนหนึ่งของศาสนสมบัติกลาง นอกจากนี้ ข้อ ๕^๓ แห่งระเบียบกรมการศาสนาดังกล่าว ยังกำหนดอีกด้วยว่า การบริหารงานโรงพิมพ์การศาสนาให้มีการปฏิบัติตามสายงานตามลำดับคือ กรมการศาสนา สำนักงานศาสนสมบัติ ฝ่ายพิมพ์และจำหน่ายศาสนภัณฑ์ โรงพิมพ์การศาสนาจากบทบัญญัติของกฎหมายและระเบียบดังกล่าว คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) เห็นว่า โรงพิมพ์การศาสนาเป็นโรงพิมพ์ที่อยู่ในความควบคุมของกรมการศาสนาหรือกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนการที่กรมพาณิชย์สัมพันธ์อ้างว่า คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๕) ได้เคยตีความว่า โรงพิมพ์การศาสนาไม่ใช่ส่วนราชการ^๔ ดังนั้น จะถือว่าโรงพิมพ์การศาสนาอยู่ในความควบคุมของกรมการศาสนาหรือกระทรวงศึกษาธิการได้หรือไม่ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) เห็นว่า การเป็นโรงพิมพ์ที่อยู่ในความควบคุมของกรมการศาสนาหรือกระทรวงศึกษาธิการ กับการเป็นส่วนราชการในสังกัดกรมการ

^๑พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕

มาตรา ๔๐ ศาสนสมบัติแบ่งออกเป็นสองประเภท

(๑) ศาสนสมบัติกลาง ได้แก่ทรัพย์สินของพระศาสนาซึ่งมิใช่ของวัดใดวัดหนึ่ง

(๒) ศาสนสมบัติของวัด ได้แก่ทรัพย์สินของวัดใดวัดหนึ่ง

การดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติกลาง ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมการศาสนา เพื่อให้การนี้ให้ถือว่ากรมการศาสนาเป็นเจ้าของศาสนสมบัติกลางนั้นด้วย

การดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติของวัด ให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

^๒ระเบียบกรมการศาสนา ว่าด้วยการบริหารโรงพิมพ์การศาสนา พ.ศ. ๒๕๒๕

ข้อ ๑๗ ทรัพย์สินและการเงินของโรงพิมพ์การศาสนาเป็นส่วนหนึ่งของศาสนสมบัติกลาง

^๓ระเบียบกรมการศาสนา ว่าด้วยการบริหารโรงพิมพ์การศาสนา พ.ศ. ๒๕๒๕

ข้อ ๕ การบริหารงานโรงพิมพ์การศาสนา ให้มีการปฏิบัติตามสายงานตามลำดับดังนี้

กรมการศาสนา

สำนักงานศาสนสมบัติ

ฝ่ายพิมพ์และจำหน่ายศาสนภัณฑ์

โรงพิมพ์การศาสนา

^๔บันทึก เรื่อง อำนาจและหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ในการตรวจสอบบัญชีโรงพิมพ์การศาสนา ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร.๐๘๐๑/๑๘๔๖ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๑๘

ศาสนาหรือกระทรวงศึกษาธิการนั้น เป็นคนละเรื่องกัน เพราะความเห็นของคณะกรรมการ
กฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๕) ที่กรมพาณิชย์สัมพันธ์อ้างนั้น เป็นการตีความ
พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และพระราชบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการตรวจเงิน
แผ่นดิน พุทธศักราช ๒๔๗๖ ซึ่งมีข้อเท็จจริงและประเด็นที่วินิจฉัยต่างกับกรณีที่กรมพาณิชย์
สัมพันธ์হারอานี้ นอกจากนั้น พระราชบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
พุทธศักราช ๒๔๗๖ ปัจจุบันก็ได้ถูกยกเลิกไปแล้วโดยพระราชบัญญัติการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ.
๒๕๒๒

สำหรับปัญหาประการที่สองที่ว่า กระทรวงการคลังโดยคณะกรรมการพิจารณา
สิทธิพิเศษของหน่วยงานและรัฐวิสาหกิจจะพิจารณากำหนดให้โรงพิมพ์การศาสนาได้รับสิทธิ
พิเศษในการจ้างพิมพ์โดยวิธีกรณีพิเศษตามมติคณะรัฐมนตรีได้หรือไม่ และจะเป็นการขัดต่อคำ
วินิจฉัยของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือไม่นั้น เมื่อได้วินิจฉัยในประการที่หนึ่งแล้วว่า
โรงพิมพ์การศาสนาเป็นโรงพิมพ์ที่อยู่ในความควบคุมของกรมการศาสนาหรือ
กระทรวงศึกษาธิการ ดังนั้น การที่กระทรวงการคลังตามหนังสือถึงกระทรวงศึกษาธิการ ที่ กค
๐๕๑๔/๔๙๘๔๕ ลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๒๘ ชี้แจงว่า คณะกรรมการพิจารณาสิทธิพิเศษได้
พิจารณาฐานะของโรงพิมพ์การศาสนาแล้วเห็นว่า โรงพิมพ์การศาสนาเป็นโรงพิมพ์ที่ได้รับสิทธิ
พิเศษตามมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง สิทธิพิเศษของโรงพิมพ์ของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ที่ได้มี
การทบทวนโดยหนังสือกระทรวงการคลัง ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ กค
๐๕๑๔/๓๐๑๒๗ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๒๘ นั้น จึงเป็นการถูกต้อง และไม่ขัดต่อคำวินิจฉัย
ของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๕) ดังกล่าวข้างต้นแต่อย่างใด

(ลงชื่อ) อมร จันทรสมบูรณ์

(นายอมร จันทรสมบูรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ธันวาคม ๒๕๒๙